

Slovenski hmeljar

Prvi strokovni list za hmeljarstvo * Glasilo
Hmeljarske zadruga, r. z. z. o. z. * Izhaja
redno vsak drugi petek * Naročnina letno
20 din, za inozemstvo 40 din, posamezna
številk stane 2 din * Uredništvo in uprava:
Celje, Cankarjeva ulica 4 — Telefon št. 196

Leto X.

Celje, 24. novembra 1939

Štev. 24

Kaj bi mu dali?

Pameten hmeljar že sedaj razmišlja, kaj vse bo treba ukreniti, da bo dobil prihodnje leto iz svojega hmeljišča čim večji in glede kakovosti čim boljši pridelek. Na izredno važnost pravočasnega odstranjenja in uničenja hmeljevine smo že opozorili in hmeljarji, ki jim je pri srcu lastna korist in korist našega hmeljarstva sploh, so hmeljevino tudi že davno odstranili in uničili. Toda to še ni vse, kar je treba storiti sedaj v jeseni v naših hmeljiščih. Opozoriti moramo tudi še na jesensko odoravanje ter apnanje in gnojenje.

Obdelovanje hmeljskih nasadov je različno v raznih hmeljskih okoliših. Ponekod jeseni prioravajo in potem spomladi zopet odoravajo, drugod pa zopet jeseni odorjejo in ta način se po dosedanjih izkušnjah tudi pri nas najbolj obnese.

Jesensko odoravanje ima na vsak način mnoge prednosti, zlasti v zemlji, ki ni najboljša; le v dobro obdelani in pregnojni globoki humozni zemlji ni tolikega pomena, če se preorje jeseni ali pomladi. Če namreč preorjemo zemljo jeseni in jo pustimo ležati v surovi brazdi čez zimo, dobro premrzne in bo spomladi rahla in prhka ter okopavanje in osipanje prav lahko; če pa jo preorjemo šele spomladi, ostane težka in grudasta ter je potem kultiviranje prava muka. Zato pa tudi zlasti hmeljišča na bolj težki in mokri zemlji na vsak način odorjemo že v jeseni pred nastopom zimskih mrazov. Če zemlja dobro razmrzne, se razkrojijo tudi hranilne snovi in postane zemlja na ta način tudi bolj rodovitna. Odorjimo torej naše nasade že sedaj v jeseni, da nam bodo v dobro razmrznjeni zemlji dali čim več in čim boljšega blaga!

Naša hmeljišča potrebujejo apna, mnogo apna, saj so naše zemlje sploh zelo revne na apnu, hmelj pa prav apna potrebuje izredno mnogo. Marsikateri hmeljar pridno obdeluje svoje hmeljišče ter

ga tudi gnoji z vsemi mogočimi naravnimi in umetnimi gnojili, pa vendar ne pridela nič prida. V hmeljišču pač primanjkuje apna, pa zato tudi še tako skrbno obdelovanje in obilo gnojenje ne zaleže dosti. Založimo torej naša hmeljišča predvsem z apnom, apnajmo naše hmeljske nasade sedaj jeseni, ko je zato najprimernejši čas!

Hmelj izčrpa iz zemlje vsako leto na 1 ha 170–280 kg apna. Če torej zemlja ni izredno bogata na apnu, in to ni pri nas prav v nobenem hmeljišču, apna prav kmalu zmanjka in potem ni in ne more biti več dobrega pridelka. Zato pa moramo naša hmeljišča redno apnati. V ta namen vsako četrto leto jeseni pred odoravanjem raztrosimo na široko po nasadu za vsakih tisoč sadežev na lahki zemlji najmanj 300 kg, na težki pa najmanj 500 kg živega apna in ga potem pri odoravanju zaorjemo. Le če apnamo naša hmeljišča na ta način, bo res kaj izdalo in zaleglo. Apna nima hmelj nikdar preveč. Zato pa tisto igrakanje spomladi, če potrosimo k vsakemu sadežu perišče apna in ga potem še pustimo večnost vrh zemlje, prav nič ne izda in nima nobenega smisla. Apno ni sol, ampak je gnoj, da, še več kakor gnoj. Zato pa je nesmiselno sipati apno hmelju kakor ovcam sol, temveč mu ga je že treba natrositi pošteno kakor živini klaje, če hočemo s tem res kaj doseči.

Kaj bi mu torej dali? Prav nič dosti si ni treba beliti glave s tem vprašanjem. Apna, predvsem apna in zopet apna mu dajmo sedaj v jeseni, pa bo največ zaleglo. Seveda, kdor je apnal lani ali predlani izdatno svoje hmeljišče, mu ga letos ni treba zopet. Vsa hmeljišča pa, ki že tri ali več let niso bila apnana, pa pošteno poapnajmo sedaj pred odoravanjem, pa smo lahko prepričani, da smo dali hmelju to, kar najbolj nujno rabi. Zato pa lahko potem tudi računamo na prvovrsten zdrav in obilen pridelek.

Več pozornosti gnojenju hmelja!

Letos, ko so se cene hmelju zopet dvignile na primerno višino, hmeljar že lahko misli na intenzivnejše in smotrno gnojenje hmeljišč. Saj menda ni treba poudarjati, da je ravno hmelj kultura, katera zahteva najskrbnejšo pripravo zemlje, da bo rast hmelja pravilna, napad bolezní in škodljivcev čim manjši ter pridelek kakovosten in obilen.

Poglejmo najprej nekoliko splošne zahteve, ki jih ima hmelj na tlo. Globoka tla z zadostno množino apna in humusa nudijo hmelju najboljšo podlago. Glede vrste tal so hmelju vseč lahka ilovnata, lapornata in srednje težka glinasta tla v bolj zavetnih sončnih legah. Najlepše hmeljske nasade najdemo na naplavljenih tleh v bližini manjših rek.

Ker sega koreninje hmelja v značne globine in je obenem zelo razsežno, lahko razumemo, zakaj hmelj uspeva ravno v zgoraj navedenih legah. Pri mladih rastlinah sega koreninje do globine 1½ m, pri starih 4–6 m globoko. Važen kažipot pri gnojenju hmelja nam bo ravno ta lastnost hmelja, da se tako globoko vkorenini. Hrane bo treba dodati dovolj, v lahko raztopljivi obliki in o pravem času, da bo lahko dospela v nižje sloje zemlje. Ko odpade listje, preneha na zunaj življenje hmeljske rastline. V korenine pa se še takrat zbirajo iz nadzemskih delov hranilne snovi, ki bodo prihodnje leto rastlini na razpolago. Glavni del teh hranilnih snovi izčrpa rastlina v kratkem razdobju približno dveh mesecev. Jasno je torej, da mora imeti zalogo pripravljeno. V primeri z drugimi kulturami, n. pr. žitom, rabi hmelj neprimerno več gnojla. Srednji pridelek vzame 1 ha:

Pšenica	hmelj
17 q zrna	662 kg kobul
40 q slame	7059 trt in listja
53 kg dušika	193 kg dušika
39 kg kalija	141 kg kalija
26 kg fosforja	58 kg fosforja
13 kg apna	303 kg apna

Kakor je razvidno, porabi hmelj skoraj štirikrat več dušika, trikrat več kalija in približno dvakrat več fosforja kakor pšenica, apna pa posebno mnogo. Te številke naj nam bodo smernice, ki se jih moramo pri gnojenju držati. Popolnoma točno določiti potrebe gnojenja je seveda težje. Odvisno je to od kakovosti zemlje, razpoložljive vlage itd. Jasen vpogled pri ocenjevanju zemlje in odmeri gnojil nam more nuditi le analiza zemlje. V praksi se bomo držali izkušenj pri gnojenju in načela po-

polnega gnojenja. Hlevski gnoj bo ostal temeljno gnojilo, toda v kombinaciji z umetnimi gnojili. — Vkljub temu, da daje hlevski gnoj zemlji humus in bakterije, je vendar po svoji kemijski sestavi enostransko gnojilo. V hmeljskih okoliših je tudi razmeroma drag in ga bo treba često nadomestiti s kompostom. Priprava komposta z neoljenim apnenim dušikom se je v zadnjem času zelo razširila. Hlevski gnoj se raztrosi v jeseni ter podorje, in sicer vsako tretje ali četrto leto. V jeseni trosimo tudi pepel, posebno bukov. Sicer pa vsako leto gnojimo v jeseni z apnenim dušikom, in to 100 kg na 1000 sadik. Zemlja se na ta način obogati z dušikom ter obenem razkuži. Spomladi gnojimo hmelj redno z Nitrofoskalom-I. Pri uporabi tega gnojila smo lahko prepričani, da gnojimo pravilno. Vsa hranila so v tem gnojilu v razmerju, ki jih hmelj rabi. Kakovost pridelka je pri uporabi Nitrofoskala-I, kakor dokazujejo številni poskusi, vedno prvovrstna. Na 1000 sadik raztrosimo spomladi na široko po hmeljišču 250 kg tega gnojila. Če smo gnojili v jeseni s hlevskim gnojem oziroma z apnenim dušikom, tedaj raztrosimo enako količino Nitrofoskala-II. Če hmelj slabo raste, mu dodamo spomladi, lahko pa še tudi junija meseca oziroma julija, če je mokro vreme, apneno ali 40 % sečnino, po 25 do 40 gr k sadiki.

Tako gnojena hmeljišča manj napada peronospora in rastlinske bolezni ter živalski škodljivci sploh, kakor pa ona, gnojena stalno samo s hlevskim gnojem in gnojnico, pridelek pa je zanesljivo kakovosten in obilen.

M.

Vprašanja in odgovori

A. L. v V.: Nekateri so mnenja, da bi bilo morda dobro obrezati hmelj že sedaj v jeseni pred nastopom zimskih mrazov. Ali bi bilo primerno obrezati hmelj še letos?

Odgovor: O jesenski in spomladanski rezi hmelja se je pri nas že precej razpravljalo in so nekateri tudi poskusili obrezati že jeseni. Prav ti poskusi pa so pokazali, da se pri nas spomladanska rez večinoma bolje obnese in se zato jesenska rez doslej ni mogla uveljaviti.

R. J. v Ž.: Med tukajšnjimi hmeljarji se često razpravlja o škropljenju hmeljske korenike s ¾ % raztopino galice z apnom takoj po rezi, preden se prigrne. Ali je tako škropljenje koristno proti peronospori?

Odgovor: Škropljenje s ¾ % raztopino galice z apnom sploh ni dosti vredno, ker je taka raztopina preslaba in ne uniči zanesljivo klic peronospore; pri tej koncentraciji namreč učinkovitost bakreno-apnene brozge šele pričanja. Škropljenje korenike takoj po rezi sicer ne škoduje, smisla pa nima, ker se mladi poganjki večinoma okužijo šele, ko rižejo iz zemlje na svetlo in pozneje.

I. J. v P.: Ali se z »Ob 21« ali »Nosperal-om« lahko škropi tudi sadno drevje nameslo z galico ali z žvepleno-apneno brozgo?

Odgovor: Namesto galice vedno lahko uporabljate tudi Nosperal ali »Ob 21« za škropljenje sadnega drevja, namesto žvepleno-apnene brozge pa ne; učinkujoče sredstvo pri galici je namreč prav tako baker kakor pri Nosperalu, pri žvepleno-apneni brozgi pa je žveplo.

Razno

Hmelja bo primanjkovalo v USA, vsaj tako se boji pivovarska industrija, ki zato zahteva povečanje produkcije in omejitev izvoza ameriškega hmelja; domneva se namreč, da se žlahtnega inozemskega hmelja ne bo moglo dosti uvoziti in da bo tudi cena previsoka.

Konsum piva na Madžarskem se dviga in bo znašal predvidoma letos 600.000 hl, to je še enkrat toliko kakor lani.

Produkcija piva v Argentini je znašala lansko leto 1,446.000 hl, dočim predlani 1,572.000 hl; hmelja so potrebovali lani 2903 stote.

Hmeljarska poročila

Savinjska dolina: Zanimanje in povpraševanje za naš letošnji pridelek je tudi preteklih štirinajst dni še trajalo dalje, četudi zaradi pičlih zalog že v manjšem obsegu. Cene so ostale v glavnem nespremenjene in se je slej ko prej plačevalo 58–62 din, vendar presoja kakovosti ni bila več tako stroga in je tudi razmeroma slabše blago doseglo boljše cene. Sicer pa se računa, da je neprodano v prvi roki le še kakih dobrih 300 stotov letošnjega pridelka. Tudi odprava nakupljenega blaga gre hitro od rok in so skladišča že zelo prazna.

Vojvodina: Z ozirom na že prav pičle še neprodane zaloge letošnjega pridelka je zanimanje in povpraševanje precej ponehalo, tembolj, ker je to, kar je še neprodano, v zelo čvrstih rokah. Tako je prišlo zadnjih štirinajst dni le do nekaj manjših in brezpomembnih zaključkov po nespremenjenih cenah 50–57 din za kg.

Nemčija: Na tržišču je zanimanje in povpraševanje precej popustilo in so tudi zaključki bolj redki, ker boljšega blaga skoro ni več na razpolago. Cene pa vključ razmeroma mirni tendenci držijo in za letošnji pridelek iz stare Nemčije kakor tudi iz sudetskih okolišev se plačuje iz druge roke slej ko prej 3,20 do 4,50 RM, to je 47–54 din za kg, če računamo valuto po našem klirinškem tečaju. Iz prve roke je letošnji pridelek že zelo razprodan in se le malo kupuje, ker je dovoz zaradi pomanjkanja prevoznih sredstev zelo otežkočen. Za blago slabše kakovosti zaenkrat sploh ni povpraševanja. V Zlatcu je bilo oznamkovanih doslej 25.673 tovorkov letošnjega pridelka v skupni kosmati teži 29.600 stotov. Neprodanih v prvi roki je v nemškem žateškem okolišu še kakih 7000 stotov, v Ustčku 5000 in v Dubi 1000 stotov.

Češkomoravska: Četudi je zanimanje nekoliko popustilo, traja vendar povpraševanje dalje, zlasti za izvoz ter se poleg boljšega in najboljšega kupuje tudi dobro srednje in srednje blago že v večjem obsegu. Cene so ostale v glavnem nespremenjene in za letošnji

češki žateški pridelek se slej ko prej plačuje 27–35 K, to je 40–53 din ter Roudnice 22–26 K, to je 30–40 din za kg. Češkega žateškega pridelka je oznamkovane doslej 6594 tovorkov v skupni kosmati teži 8880 stotov. Neprodanih v prvi roki je letošnjega češkega hmelja skupno še kakih 7500 stotov, in sicer žateškega 6500, v Roudnicah 1000 in v Tršicah na Moravskem 500 stotov.

Francija: Vsa poročila izostala.

Poljska: Ni nobenih poročil.

Belgija: Na tržišču hmelja je zaključna tendenca prav čvrsta, vendar so vključ temu cene nekoliko popustile in letošnji Poperinghe notira 18,50 bfrs, to je do 30 din za kg. Iz prve roke pa je letošnji pridelek v glavnem že popolnoma razprodan.

Anglija: Letina je izpadla dobro, kakor se je pričakovalo, le da je boljšega blaga razmeroma malo. HMB je že pričela z bonitiranjem letošnjega pridelka, ki pa pred zaključkom leta ne bo gotovo in bodo pivovarne dobile hmelj, če ga nujno rabijo, lahko tudi že vnaprej proti naknadnemu obračunu. Uvoz inozemskega hmelja se zaenkrat smatra kot nemogoč in dosedaj tudi še ni bilo izdano nobeno tozadevno dovoljenje.

Amerika: V hmeljski kupčiji je zanimanje in povpraševanje zelo ponehalo, cene so popustile in je tudi zaključkov le malo, ker je že ponehala bojazen, da bo hmelja primanjkovalo. Za letošnji pridelek iz prve roke je bilo nekaj zaključkov po 0,66–0,68 dol., to je 35 do 37 din za kg, za letnik 1940 pa tudi že nekaj zaključkov vnaprej po 0,50 dolarjev, to je 27 din za kg; isto ceno drži Intervencijska družba tudi za letnik 1938. Tudi na tržiščih je kupčija iz druge roke le mirna ter so cene popustile in domači pridelek notira letošnji 43–48 din, lanski 32–38 din, predlanski 15–19 din in starejši letniki 9–12 din, že zacarinjen inozemski letošnji pa žateški 100–119 din in savinjski 95–110 din za kg (v ceno vračunana uvozna carina znaša 26 din za kg).

Najvišje cene, plačane zadnji čas za 1 kg najboljšega hmelja raznih provenienc, seveda ne vedno iz prve roke, so bile naslednje:

Jugoslavija (savinjski)	62 din
(vojvodinski)	57 din
Nemčija (Zatec)	61 din
(Spalt)	61 din
(Hallertau)	58 din
(Hersbruck)	43 din
Češkomoravska (Zatec)	53 din
(Roudnice)	42 din
(Tršice)	36 din
Amerika (Oregon)	37 din
Belgija (Poperinghe)	29 din

Za dobro voljo

Previdnost.

Služkinja: »Prosim pa, da hodite oprezno po parketih, ker sem jih pravkar očistila!«

Gost: »Nič se ne bojte! Saj imam čevlje okovane!«

V hotelu.

Gost: »Natakar, tale rak pa ni videti posebno svež!«

Natakar: »Čudno, pa so pravkar prišli.«

Gost: »Je že mogoče, ampak peš.«

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

sprejema
vse vrste zavarovanj proti po-
žaru: poslopja, vse premičnine,
hmelj, zvonove, steklo, nezgo-
de, vlom, jamstvo, avto-kasko,
življenjska zavarovanja v vseh
kombinacijah in posmrtninska
zavarovanja »Karitas«.
Zastopniki v vsaki župniji.

Podružnica: Celje, Vodnikova ulica 2

Hranilnica Dravske banovine Celje — Ljubljana — Maribor

Pupilarno varen zavod.
Obrestovanje najugodnejše.

Za vloge in obresti jamči Dravska banovina
z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Izročajte denar

v zaupanja vredne domače denarne za-
vode, da se omogoči z oživitvijo denar-
nega obtoka delavoljnim našim ljudem
zopet delo in kruh.

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

(v lastni palači pri kolodvoru)

Vas vabi, da ji zaupate tudi Vi svoje
prihranke, ker Vam nudi zanje s svojim
premoženjem popolno varnost. Mesto Celje
jo je ustanovilo že pred 72 leti in tudi še
samo jamči zanjo z vsem svojim imetjem
in z vso svojo davčno močjo.

Denarju, ki ga vložite, je vsakočasna,
nemudna izplačljivost strogo zajamčena.

Opozarjamo vse hmeljarje in
kmetovalce sploh na važnost

GNOJENJA!

Na razpolago imamo sledeče vrste gnojil:

RUĐNINSKI SUPERFOSFAT 16% in 18%
KOSTNI SUPERFOSFAT KMF 18/19%
FOSFATNO ŽLINDRO 6/10/18%

razen teh dobavljamo:

MEŠANA GNOJILA, ZLASTI KAS
KOSTNO IN APNENČEVO MOKO

nadalje imamo stalno na zalogi:

KALIJEVO SOL 40% ZA GNOJENJE
ČILSKI SOLITER 16% ZA GNOJENJE

Vsa navedena gnojila prodajamo
po najnižjih dnevni cenah

Vprašanja in naročila na:

TOVARNO KEMIČNIH IZDELKOV V HRASTNIKU D. D.
ali njeno podružnico v Celju

Sprejema
hranilne vloge in
jih obrestuje
najbolje. Denar
je pri njej naložen
popolnoma varno.
Za hranilne vloge
jamči poleg re-
zerv in hiš nad
4000 članov - po-
sestnikov
z vsem svojim
premoženjem

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v novi, lastni palači na voglu
Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice